

UNELE ASPECTE DE ORDIN SEMANTIC REFERITOARE LA TERMINOLOGIA DE MARINĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Conf. univ. dr. Ștefan VODĂ*

Studiile efectuate asupra vocabularului limbii române actuale realizează o serie de aspecte referitoare la evoluția în plan structural, precum și numeroase modificări în plan semnatic ale lexicului. Referindu-se la cauzele și tipurile schimbărilor semantice, academicianul Alexandru Graur a subliniat faptul că „sensul unui cuvânt face parte din elementele cele mai mobile ale unui limbi și că modificările de ordin semnatic (în ansamblul lor) reprezintă unul dintre cele mai interesante aspecte ale dinamicii vocabularului”.¹

Analizând structura vocabularului actual al limbii române, distingem, pe de o parte, cuvinte folosite de către toți vorbitorii acestei limbi (lexicul comun), iar pe de altă parte, întâlnim cuvinte folosite doar în anumite sfere ale activității umane, respectiv în domenii distincte, cum ar fi: medicina, informatica, domeniul maritim și multe altele. Aceste cuvinte fac parte din categoria „limbajelor de specialitate” (sau „profesionalisme”), specifice unui anumit domniu, unei anumite profesii, iar aria lor de utilizare are, în principiu, un caracter limitat, în sensul că sunt folosite de grupuri restrânse de vorbitori. Un astfel de exemplu îl reprezintă (și) terminologia de marină, care cuprinde cuvinte specifice profesiei de marinar. Pentru înțelegerea corectă a sensului acestor termeni există lucrări lexicografice (dicționare) adecvate acestui domeniu.

În prezenta lucrare, ne propunem să abordăm câteva aspecte referitoare la apariția unor termeni de marină prin procedeul derivării semantice, care constă în transferul unor cuvinte din limbajul comun în sfera terminologiei de marină, având drept consecință modificarea totală a sensului avut inițial, astfel încât aceste cuvinte vor avea un nou denotat, ele devenind o nouă realitate. Așadar, schimbările de sens, prin procedeul menționat, reprezintă una din resursele interne de creare a unor noi unități nominative în cadrul subsistemelor lingvistice specifice terminologiile (în cazul de față, apariția și competarea lexicului marinăresc).

Într-un studiu, dedicat unor astfel de schimbări semnatic, prof. dr. Ecaterina Fodor afirmă că „pe lângă creșterea numerică a fondului de cuvinte, sunt foarte active procesele care duc la schimbarea structurilor semantice prin dezvoltarea polisemiei [...], procedeu denumit derivare semantică”.²

Vom analiza în continuare modul în care acționează fenomenul derivării semantice în cadrul terminologiei de marină, menționând faptul că apariția sensului modificat al cuvintelor din limba comună are, de regulă, la bază o oarecare asociere, o analogie sau contiguitate. De exemplu, cuvântul „arbore”, cu sensul cunoscut în

* Cercetător independent.

¹ Detalii în *Studii de lingvistică generală – Varianta nouă*, București, 1960, pp. 212-219.

² E. Fodor, *Rolul modelului în procesul dezvoltării semantice a vocabularului*, în „Semantică și semiotică”, sub coord. acad. Ion Coteanu și prof. univ. dr. Lucia Wald, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981, p. 258.

limba comună, având ca sinonim cuvântul „copac”, în terminologia de marină, primește un sens total diferit și anume: „stâlp din lemn sau metal, montat pe o navă pentru susținerea velelor, având ca sinonim cuvântul *catarg*”. Sens diferit vor avea și derivatele acestor cuvinte, adică: *arbore*, *arborescent*, *arboricultură* etc., poveștile de la cuvântul din limbajul comun, în timp ca termenul marinăresc „arbore” are derivatul „arboradă” – totalitatea arborilor (catargelor), vergilor, ghiurilor, picurilor și bastoanelor de la bord”.³

În mod similar, pe baza unor asocieri referitoare la forma, poziția, amplasamentul sau funcția pe care o au cuvintele aparținând vocabularului (lexicului) comun, întâlnim termenii de marină enumerați în continuare:

-osatura navei – „parte de rezistență a corpului navei, pe care se fixează bordajul”. Termenul a apărut prin similitudinea (asocierea) cu denotatul din lexicul uzual *osatură* – „totalitatea oaselor unui vertebrat. schelet” (DEX).

Sintagma „arhitectura navală” – „știința proiectării și construirii navelor” – a apărut prin transferul semantic de la cuvântul *arhitectură*, folosit în limba literară cu sensurile de:

- 1) „știința de a proiecta și construi clădiri”;
- 2) „stilul, caracterul, planul unei/unor clădiri”.

Cuvântul *teatru*, cu sensurile bine cunoscute în limbajul uzual, primește un sens total diferit în sintagma terminologică „teatrul operațiunilor de luptă” (terminologizare realizată prin analogie).

Sensul termenului marinăresc „vitalitatea navei”, prin care se exprimă capacitatea ei de a pluti și de a îndeplini misiunile specifice, având un număr de compartimente inundate, este diferit față de sensurile limbajului comun, respectiv: „caracterul a ceea ce este viu, putere de viață, vigoare, dinamism” (DEX).

După cum se poate remarca, în această sintagmă, doar un cuvânt a primit un nou sens, adică termenul „vitalitate”. O situație similară întâlnim și în următoarele îmbinări (sintagme): „nara ancorei”, „puțul lanțurilor”, „pălăria cabestanului”, „ghiara de ancoră”, „ureche de remorcă”, „pasul elicei”, „colivia elicei”, „vânător de submarine”, „gâtul cabestanului”, „ochi de parâmb”, „ancoră ciupercă”, „brațele ancorei”, în care doar primul cuvânt al îmbinărilor a provenit din lexicul uzual, ca urmare a procesului de terminologizare a unor substantive comune.

În unele cazuri doar adjectivele primesc sens terminologic, ele intrând în compunerea unor sintagme specifice lexicului (vocabularului) marinăresc, ca de exemplu:

– „apă liberă”, cu sensurile 1. apă lipsită de ghețuri; 2. apă lipsită de pericole; 3. largul mării;

– „apă moartă”, cu sensurile 1. apă fără curenți; 2. apă adâncă, cu fund din prundiș și pietriș, cu curenți slabi; 3. fenomen care are loc ca urmare a suprapunerii a două straturi cu salinitate diferită;

³ I. Manole, Gh. Ionescu, *Dicționar marinăresc*, București, Editura Albatros, 1982.

-„braț fals” – parâmbă dată de la prova unei nave la primul banc din prova unei bărci de salvare. În aceste sintagme, adjectivele: *liberă*, *moartă* și *fals* au sensuri diferite față de cele din limba literară.

Sunt și cazuri în care ambii termeni ai sintagmei terminologice, proveniți din limbajul comun, au primit un sens nou, ca în exemplele:

-„operă vie” – „parte a corpului navei de sub linia de plutire, pe bordajul căreia trăiesc (se depun) alge, scoici sau alte viețuitoare”;

-„operă moartă” – „parte a corpului navei de deasupra liniei de plutire, unde nu se depun (nu trăiesc) alge, scoici sau alte viețuitoare”.⁴

Este evident faptul că, în aceste sintagme, atât substantivul, cât și determinantul său (adjectivul) au un sens diferit față de cel din limbajul comun, unde acestea desemnează o altă realitate.

Sintagma „mare cu berbeci” este denumirea dată „mării de gradul 4, având valuri ale căror creste sunt sparte, iar spuma albă ocupă, pe alocuri, versanții valurilor”.⁵

Modificări de ordin semantic întâlnim și în interiorul subsistemului terminologic de marină, de pildă, termenul „amiral”, de origine arabă (*amir-al Bahr*), fr. (*amiral*, *el admiral*), eng. (*admiral*) ș.a. și-a modificat sensul inițial în termenul compus „navă-amiral”, întrucât acest termen denumește fie o navă-comandant, fie cea mai mare navă a flotei sau a unei companii de navigație.

Schimbări de sens se pot produce și la nivelul unui element constitutiv al unui termen compus. Astfel, în termenul „contraamiral”, elementul „contra-” și-a pierdut sensul de „împotriva”, „opus”, cu care se folosește în cuvintele *contraatac*, *contracandidat*, *contrarevoluție* ș.a. Termenul „contraamiral” denumește un grad militar din flotele unor țări, corespunzător gradului de *general-maior* din trupele de uscat.

Această denumire este motivată de poziția navei aflate în spatele unui convoi, navă la comanda căreia era un amiral, situat în poziție opusă față de prima navă din convoi, la bordul căreia se găsea tot un amiral. Așadar, este vorba despre o relație de opoziție în plan spațial (față-spate); în limba engleză avem *rear-admiral* (contraamiral sau amiral „de spate”).

Sunt și situații în care unele verbe din limba comună își modifică sensul prin folosirea lor în sfera (cadrul) terminologiei de marină, după cum reiese din următoarele exemple:

-„a guverna o navă”, însemnând a dirija nava cu ajutorul cârmei, această acțiune însemnând: „capacitatea navei de a se menține pe direcție cu ajutorul cârmei sau de a schimba prompt direcția, când este manevrată cârma”.

-„a asurzi ramele” – „a acoperi ramele sau a înfășura furcheții cu cârpe pentru a nu face zgomot la ramare; măsură de precauție ce se lua noaptea pe timpul deplasării bărcilor la abordajul unei nave inamice ancorate”.

⁴ I. Manole, G. Ionescu, *Dicționar marinăresc...*

⁵ *Ibidem*.

Termenul „a sugruma” este folosit cu sensurile: 1. „a susține din loc în loc o parâmbă dată în lungul bordului sau altui obiect, folosind capete de parâmbă”; 2. „a strânge frâna cabestanului/vinciului pentru ca lanțul ancorei să se fileze mai greu”.

Sintagma verbală „țin-te bine”, folosită în limbajul marinăresc, primește un alt sens față de cel folosit în limbajul uzual și desemnează: „1. Parâmbă prevăzută cu mânere, din lemn sau aluminiu, culisante, întinsă la cca 1 m deasupra punții când marea este agitată; de ea se țin marinarii pentru a nu cădea în apă”; 2. „parâmbă sau vergea metalică fixată de-a lungul copastiei bărcii de salvare, pentru a se agăța de ea persoanele căzute în apă”; 3. „capăt de parâmbă aruncat de la bord, pentru a se ține un om care urcă pe o scară de bordaj”.⁶

Se poate remarca faptul că expresia alcătuită din verbul *a se ține* și adverbul *bine*, în limbajul uzual, exprimă un îndemn la prudență, pentru evitarea unui pericol. Trecând în sfera terminologiei de marină, aceasta își schimbă nu doar sensul, ci și statutul morfologic, fiind definită printr-un substantiv polisemnat, după cum reiese din exemplele citate.

Unii termeni de marină proveniți dintr-o altă limbă decât cea română pot fi rezultatul derivării semantice. Astfel, termenul „fregată” denumește un velier militar cu trei catarge, artilerie puternică în ambele borduri, destinat acțiunilor de recunoaștere, de urmărire, de pază și de legătură între navele mari.

Este posibil ca acest termen să fi apărut ca rezultat al unei asocieri cu denumirea unei „păsări palmipede marine, zvelte, cu corpul mic, iar coada și aripile foarte mari, numită fregată” (DEX, 1975). Se poate presupune o asociere inițială cu alura sau siluenta (imaginea pe fundalul marin) a primelor fregate (secolele XVII-XIX) – nave rapide cu trei catarge și velatură bogată, amplă (din fr. *fregate*, it. *fregata*). Este posibil ca în limba română să fi apărut prin filieră franceză.

Pe lângă fenomenul de „terminologizare”, ca rezultat al transferului unor cuvinte din sfera limbajului comun în cea a limbajului maritim, are loc și fenomenul invers – „determinologizarea”, adică folosirea unor termeni marinărești sau a unor sintagme specifice acestui domeniu în limbajul uzual, ca în exemplele: „a avea ceva la bord”, „a fi bine ancorat”, „a debarca pe cineva”, „a se menține pe linia de plutire”, „a fi far călăuzitor” etc. Asemenea expresii aparțin argourilor sau unităților frazeologice, care conțin unele nuanțe conotative. Ele sunt folosite în diverse situații în condiții adecvate, imprimând o anumită coloratură stilistică exprimării.⁷

În limbajul comun, cuvântul „botez” înseamnă: „un ritual creștin de primire a cuiva printre credincioșii bisericii, însoțit de atribuirea unui prenume”. Botezul înseamnă și „stropirea cu aghiazmă a credincioșilor și a caselor lor de către un preot cu prijejul unor slujbe sau sărbători bisericești”.⁸

⁶ *Ibidem*.

⁷ Ș. Vodă, *Derivarea semnativă în sfera terminologiilor*, „Ovidius University of Philology”, vol. XV, November 2004, p. 212.

⁸ DEX, București, Editura Academiei R.S.R., 1975; *Noul dicționar universal al limbii române*, București, Editura Litera Internațional, 2008.

Prin analogie, „botezul navei” este o festivitate în cadrul căreia i se dă navei un nume, cu ocazia lansării ei la apă, când se sparge o sticlă de șampanie de bordajul prova. De obicei, acest ritual este încredințat unei personalități, sau unei persoane importante. Astfe, în anul 1936, Regele României, Carol al II-lea, a botezat primul submarin românesc rostind cuvintele: „L-am botezat Eu însumi, dându-i numele *DELFINUL*, ca un simbol al viețuitoarelor marine ce poartă acest nume, sprinteni tovarăși ai marinarilor în largul mării. Dorim acestei nave să străbată fără pericol adâncurile mării și să îndeplinească cu vitejie toate misiunile ce-i vor fi ordonate”.⁹

„România” a fost prima navă cu mașini cu aburi și a fost lansată la apă la 2 august 1864 la Giurgiu. A primit acest nume în cinstea zilei de 24 ianuarie 1862, când țara noastră a primit oficial numele de „România”. Cu ocazia lansării acestei nave la apă, generalul Manu – Ministrul de Război – a ținut un discurs, în care, printre altele, a spus: „Acum, scumpă Românie, mergi pe bătrânul nostru Danubiu și spune tuturor că, de azi înainte, țara a adăugat o nouă părțică la teritoriul său.”¹⁰

Primul bric intrat în serviciul Marinei Române, având rolul de navă-școală a fost construit la Londra (în șantierul „The Thames Iron Ship Building Company”), iar la terminarea lucrărilor de construcție a fost botezat cu numele „Mircea” de către Ion Ghica, reprezentantul României la Londra, care i-a urât „să deschidă României o eră de acțiune asupra mărilor”.¹¹

Atribuirea acestui nume avea în vedere faptul că sub cărmuirea domnitorului Mircea cel Bătrân, Dobrogea – vechi pământ românesc, s-a unit cu Țara Românească, stat care și-a câștigat astfel ieșire la Marea Neagră.

La solemnitatea lansării la apă a celei de-a doua nave școală „Mircea”, la Hamburg în septembrie 1938, au asistat membrii Legației României din Berlin, oficialități civile și reprezentanți ai Marinei Regale Române, iar d-na Brăbișteanu, soția consilierului Ambasadei, a botezat nava în numele M. S. Regelui Carol II-a, cu numele *Mircea*, spărgând tradiționala sticlă de șampanie de prova navei.¹²

Atribuirea numelui unor nave s-a efectuat și pe baza unui motiv subiectiv, cum este cazul navei „Marița”, lansată la apă într-un șantier naval de lângă Giurgiu în anul 1833 și pusă în funcțiune la Brăila în 1834, pentru transportul de grâu la Constantinopol. Nava aparținea lui Alexandru Vilara, fiind prima navă românească sub pavilion național. Numele i s-a dat după cel al soției principelui George Bibescu – doamna Marița, în semn de respect față de principe, căruia Alexandru Vilara îi ceruse aprobare pentru transportul a 300 de chile mari de grâu spre Constantinopol.

Cu ocazia lansării la apă a acestei nave, poetul Cezar Bolliac a ținut o emoționant alocuțiune, ce cuprindea următoarea urare: „Mergi, corabie, mergi de arată Europei culorile României, mergi a-i duce bogățiile solului nostru și a-i cere

⁹ M. Moșneagu, *Ziua Marinei la români*, Constanța, Editura Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime, 2002, p. 43.

¹⁰ N. Bârdeanu, D. Nicolaescu, *Contribuții la istoria Marinei Române*, vol. I, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979, p. 164.

¹¹ V. Ciorbea, *Istoricul navelor-școală „Mircea”*, vol. I, „Bricul Mircea”, Constanța, Editura Academiei Navale, 1997, p. 10.

¹² „Marea Noastră”, mai 2009, p. 25.

luminile sale, mergi de viziteaza Italia, Francia și Ispania și spune popoarelor lor că sînt românii de la Dunăre”.¹³

În ultima perioadă, se folosesc alocuțiuni (cuvântări) simplificate, cum a fost de exemplu ceremonialul prilejuit de lansarea la apă a tancului chimic de 41.000 tone la Șantierul Naval Constanța (în aprilie, 2006), unde doamna Nicoleta Panayiotopoulos rostea: „Numesc această navă Histria Coral și în urez să aibă parte de vînt prielnic și să navighe pe mări liniștite și să aducă noroc echipajului și proprietarilor”.¹⁴

La botezul lor, unele nave primesc numele unei persoane din anturajul constructorului. Astfel, la botezul portcontainerului „Leigh”, fiica directorului companiei M.S.C. a făcut următoarea urare navei: „Numesc această navă M.S.C. Leigh! Dumnezeu să o binecuvînteze pe ea și pe toți cei care vor naviga cu ea.”¹⁵

Într-un articol referitor la botezul navelor, autorul menționează o serie de obiceiuri, practicate de-a lungul timpului, cu prilejul terminării construcției navelor. Astfel, vechii greci obișnuiau să stropească bordul vaselor cu sânge proaspăt de berbec, iar romanii cu sângele piraților capturați. Mai târziu, creștinii ortodocși au înlocuit sângele cu vinul roșu, pe care-l vărsau pe puntea vasului. În Europa, începînd cu anul 1860, la ceremonia lansării la apă, se folosește șampania.¹⁶

În același articol „se menționează faptul că în unele țări, unde băuturile alcoolice sunt interzise, se folosește apa. Țările arabe folosesc apă adusă din izvoarele de la Mecca. Iranienii stropesc punțile cu apă minerală, iar turcii cu apă de ploaie. Există și obiceiul de a sparge la bordul petrolierelor o sticlă de petrol.”¹⁷

Denumirile navelor reflectă aspecte de ordin istoric, social și cultural legate de epoca în care au fost construite navele respective. În secolele XV-XVII, perioada marilor descoperiri geografice, datorită călătoriilor îndelungate și riscante, navigatorii își puneau mari speranțe în zeii protectori, sau sfinții ocrotitori ai marinarilor, fapt pentru care navele lor purtau numele unor zei sau sfinți. Astfel, în expediția portughezului Vasco da Gama au plecat navele *San Gabriel* și *San Rafaeli*. Printre navele lui Fernando Magellan se aflau și cele cu denumirile *San Antonio*, *Trinidad*, iar una din navele lui Cristofor Columb se numea *Santa Clara*.¹⁸

Studii relativ recente scot în evidență aspecte interesante în legătură cu numele date navelor, nume ce reflectă considerente de ordin istoric, social sau cultural din epoca în care au fost construite navele respective.

Autorul unui articol, publicat în „Morskoj flot”, afirmă că studierea acestor aspecte se poate face în cadrul unei părți distincte a onomasticii, pe care o numește

¹³ George Petre, Ion Bitoleanu, *Tradiții navale românești*, București, Editura Militară, 1991, p. 124.

¹⁴ Cuget Liber, 1 aprilie 2006, p. 1.

¹⁵ Cuget Liber, 29 noiembrie 2006, p. 15.

¹⁶ Gheorghe Brașoveanu, *Botezul navelor, microenciclopedie*, în „Tricolorul”, 1104-2006, p. 4.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ N. Kolanov, *Înfuntând vînturile*, în „Morskoj flot, 11/1990, pp. 38-41, traducerea autorului.”

„caronimie” (de la grec. *carabos* – navă și *onoma* – nume).¹⁹ Întrucât acest termen nu figurează în vocabularul limbii române, noi considerăm că aspectele menționate la numele navelor pot fi studiate în cadrul „onomasticii navale”, ca parte distinctă a onomasticii definite, ca „disciplină lingvistică având ca obiect de studiu originea formării și evoluției numelor proprii, cuprinzând totalitatea numelor proprii dintr-o limbă dintr-o regiune, dintr-o epocă” (DEX). Prin extensie, putem considera „onomastica navală” ca totalitatea numelor proprii atribuite navelor construite de-a lungul timpului.

În cele ce urmează, vom menționa numele unor nave românești, construite pe parcursul anilor. Astfel, întâlnim nave cu:

- numele țării sau nume de provincii românești: „România”, „Ardealul”, „Bucovina”, „Basarabia”, „Transilvania”, „Oltenia”, ș.a.

- nume de domnitori români sau personalități de seamă ale vieții politice românești: „Ștefan cel Mare”, „Alexandru cel Bun”, „Mircea (cel Bătrân)”, „Regele Carol I”, „Principesa Maria”, „Elisabeta”, „Regele Ferdinand”, „Regina Maria”, „Mihail Kogălniceanu”, „I. C. Brătianu” ș. a.

- nume de județe din România: „Alba”, „Ilfov”, „Satu Mare”, „Hunedoara”, „Argeș”, „Bihor”, „Teleorman” ș.a.

- nume de localități: „Bacău”, „Mărășești”, „București”, „Giurgiu”, „Râșnov”, „Moreni”, „Hârșova”, „Tulcea”, „Mangalia” etc.

- numele unor personalități de seamă din Marina Română: „Contraamiral Horia Macellariu”, „Viceamiral Eugeniu Roșca”, „Amiral Petre Bărbuneanu”, „Viceamiral Vasile Scodrea”, „Viceamiral Vasile Urseanu”, „Căpitan Dumitrescu Constantin”, „Locotenent comandor Stihi Eugen” etc.

- nume referitoare la evenimente istorice sau denumiri cu o semnificație aparte: „Independența”, „Unirea”, „Biruința”, „Libertatea” etc.

- numele unor sfinți: „Sf. Dimitrie”, „Sf. Nicolae”, „Sf. Vasile”.

- denumiri cu o anumită conotație: „Fulgerul”, „Șoimul”, „Smeul”, „Pandurul”, „Năluca”, „Rândunica”, „Vijelia”, „Viforul” etc.²⁰

După cum reiese din exemplele menționate, multe nave românești (cu precădere cele din fosta flotă comercială) au nume de localități. În limbajul comun, ele sunt numite toponime, dar prin folosirea lor în domeniul maritim, ele nu denumesc localități (pierzându-și statutul de toponime), ci au primit numele respective cu ocazia lansării lor la apă, deci în urma botezului și fac parte din „onomastica navală”, sintagmă pe care o considerăm adecvată, din motivele menționate mai sus.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ La bordul canonierei „Sublocotent Ghiculescu Ion”, și-a susținut Principesa Ileana și-a susținut proba practică/plecarea de la cheu și acostarea la cheu, în cadrul examenului de absolvire a Școlii Navale din Constanța, în anul 1928, fiind prima româncă ce obținea brevetul de ofițer de bord (ofițer secund). *Monografia Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” Constanța*,

Concluzii:

Din problemele prezentate în această lucrare, rezută că unul din procedeele de formare a terminologiei de marină din limba română îl reprezintă derivarea semantică, fenomen lingvistic ce constă în modificarea sensului cuvintelor din limbajul comun, prin trecerea lor în subsistemul terminologic specific marinei. Modificările din structura semantică a cuvintelor au consecințe atât în planul paradigmatic (având în vedere schimbarea sferei de întrebuințare), precum și în plan sitagmatic, ținând cont de noile lor posibilități asociative, în contexte specifice subsistemului terminologic din domeniul maritim.

În cadrul onomasticii navale, abordate succint în lucrare, se pot constata aspecte interesante de ordin istoric, social sau cultural, referitoare la evoluția construcțiilor navale românești de-a lungul timpului.

Precizăm faptul că termenii din domeniul maritim au o arie de utilizare limitată și nu pot fi separați de limbajul comun al vorbitorilor, cu care se află într-o conexiune firească în procesul comunicării. Ei sunt, așadar, parte integrantă a vocabularului general al limbii române, având statutul de subsistem al acesteia.

SOME SEMANTIC ASPECTS ABOUT THE NAVAL TERMINOLOGY IN THE ROMANIAN LANGUAGE

-abstract-

Key Words: terminologization; Navy; derivation; semantics; onomastics

The present work shows some aspects regarding the changes in the semantic structure of some words in the common language when they are used in the specialized subsystem. In this case, in the maritime terminology. This process is called *semantic derivation* and it consists in terminologization of some words from the common language.

In the second part of this work are presented some examples about the names of the Romanian ships, which are analyzed as part of naval onomastics.

BIBLIOGRAFIE

- „Analele Universității Ovidius”, Seria Filologie, vol. XV, anul 2004;
Bârdeanu, Nicolae; Nicolescu, Dan, *Contribuții la istoria Marinei Române*, vol. I, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979;
Bejan, Anton (coord.), *Dicționar Enciclopedic de Marină*, București, Editura Societății Scriitorilor Militari, București, 2006;
Brașoveanu, Gheorghe, *Botezul navelor. Microenciclopedie*, Tricolorul, 11.04.2004;
Bujeniță, Mihail, *Din terminologia nautică românească*, Limba Română, 3, 1966;
Ciorbea, Valentin, *Istoricul navelor-școală Mircea*, vol. I, *Bricul Mircea*, Constanța, Editura Academiei Navale, 1997;

- Coteanu, Ion, *Terminologia tehnico-științifică. Aspecte-probleme*, Limba Română, 2, 1990;
- Cuget Liber, 1 aprilie 2006; 29 noiembrie 2006;
- Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Academiei R.S.R., 1975;
- Graur, Alexandru, *Studii de lingvistică generală*, Varianta nouă, București, 1960;
- Idem, *unele probleme ale vocabularelor profesionale*, Limba română, II, 1953;
- Kolanov, N., *Înfruntând vânturile*, Morskoj Flot, 11, 1990;
- Manole, Ilie; Ionescu, Gh., *Dicționar marinăresc*, București, Editura Albatros, 1982;
- Marcu, Florin; Maneca, Constant, *Dicționar de neologisme*, Ediția a III-a, București, Editura Academiei R.S.R., 1978;
- Marea Noastră, mai 2009;
- Monografia Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”*, Constanța, Editura ANMN, 1997;
- Moșneagu, M., *Ziua Marinei la români*, Constanța, Editura Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime, 2002;
- Noul dicționar universal al limbii române*, ediția a III-a, București, Editura Litera Internațional, 2008;
- Petre, George; Bitoleanu, Ion, *Tradiții navale românești*, București, Editura Militară, 1991;
- Coteanu, Ion; Wald, Lucia, *Semantică și semiotică*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981;
- Vodă, Ștefan, *Derivarea semantică în sfera terminologiilor*, Universitatea „Ovidius” Constanța, Anale de Filologie, vol. XV, noiembrie 2004;
- Idem, *Repere istorice și culturale privind evoluția tradițiilor navale românești*, Sangidava (2), Târg-Mureș, Editura Ardealul, 2008.